

ПРО ДВОРЯНСТВО ТА ГЕРБ ГРИГОРОВИЧІВ-БАРСЬКИХ

Внесок роду Григоровичів-Барських в культурне, економічне та політичне життя України, а зокрема Києва, надзвичайно вагомий. Але історія цього роду досі залишається недослідженою.

За родинною легендою рід Григоровичів-Барських походить від Самійла Якимовича Григоровича, котрий також називався Грегоровичем та Бартошевичем-Григоровичем і посідав у 1663-69рр. уряд коморника Троцького воеводства Польського королівства. Останній володів на вотчинних правах маєтком Висмантовичами Слонімського повіту, що був отриманий його батьком Якимом ще 1586 р. (Російський державний історичний архів. - Ф.1343. - Оп.35. - Спр.6505.). Старший зі синів Самійла - Іван Бартошевич-Григорович, який успадкував маєток; у 1719 р., ймовірно, продав свою вотчину та виїхав до Києва, де оселився та займався торгівлею. У всякому разі, ми маємо документ від 27 березня 1780 р. про продаж київським купцем Іваном Григоровичем крамниці своєму сину Якиму.

Молодший син Самійла Якимовича Григорій, згідно з родинними переказами, деякий час жив у місті Барі, з якого і переїхав на постійне проживання до Києва. Від назви попереднього місця проживання й пішло прізвисько Барські, що згодом стало частиною прізвища.

Сини Григорія Барського - мандрівник і письменник Василь та архітектор Іван - надзвичайно відомі, тому зупинятися на них не будемо.

Прізвище Барських поширювалось і на представників старшої гілки роду. Лише в другій половині XIX ст., коли Барські почали доводити свої права на спадкове дворянство, була відновлена перша частина прізвища - Григоровичі. З нащадків Івана Самійловича першим отримав дворянство, правдоподібно, молодший син - Іван Іванович, котрий обрав спочатку військову службу, але потім був "повітовим хорунжим" з чином колезького асесора, про що дізнаємося з "Месяцеслова на 1816 год". Онук Івана Самійловича - штабс-ротмістр Григорій Васильович Григорович-Барський разом зі синами Василем (1866-?) та Борисом (1870-?) і дочками Олександрою (1866-?) та Ольгою (1868-?) був внесений на підставі рішення Сенату від 29

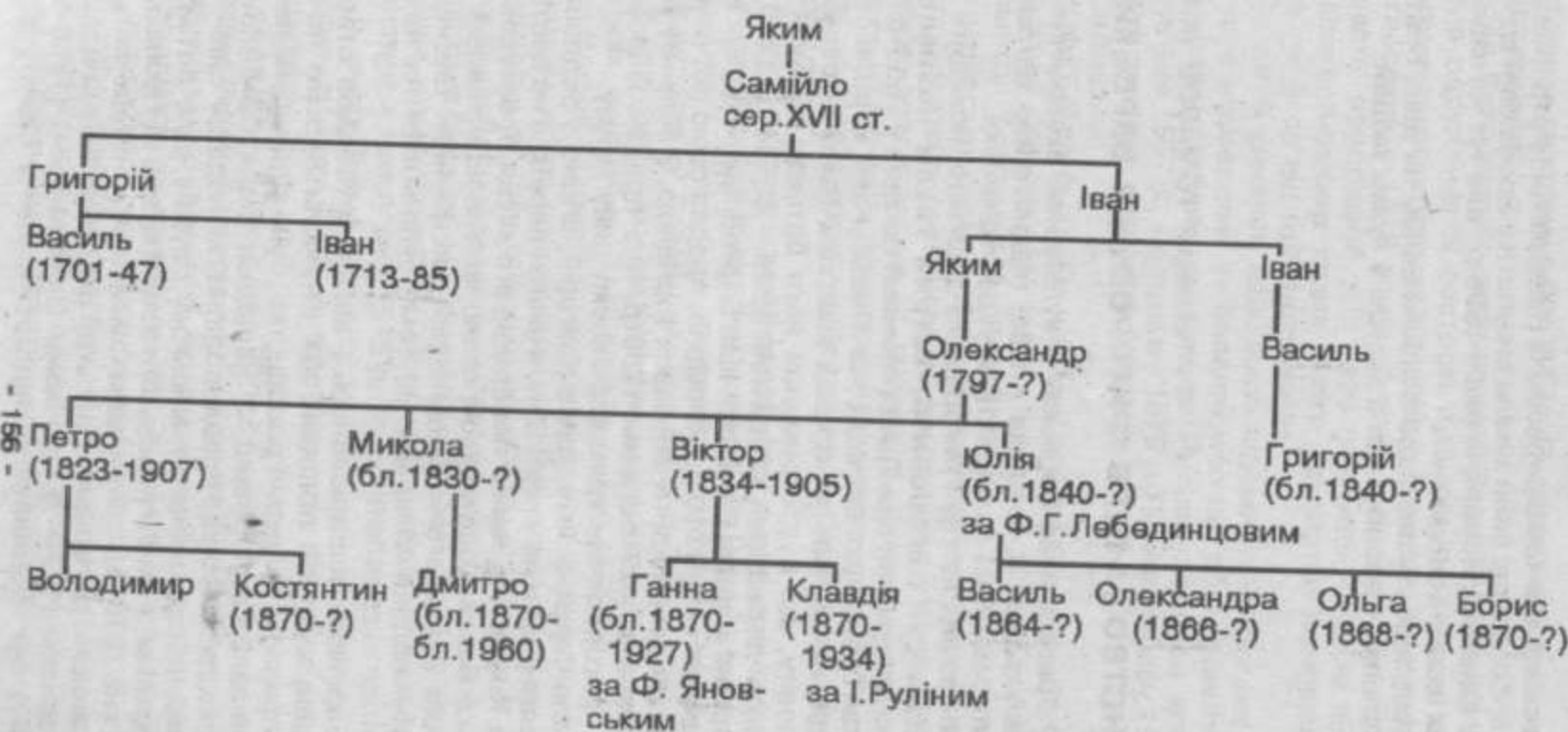
березня 1876 р. за №1095 до 2-ї частини родовідної книги Київської губернії (Список дворян Киевской губернии. - К., 1906. - С.57), а потім, за володінням маєтком у с.Алежині Стародубського повіту, причислений до 2-ї частини родовідної книги Чернігівської губернії (Милорадович Г.А. Родословная книга Черниговского дворянства. - СПб., 1901. - Т.1. - Ч.2. - С.121). Нащадки ж київського купця Якіма Івановича шукали дворянства протягом усієї другої половини ХІХ ст. і після неодноразового повернення документів за "недостаточністю доказательств" остаточно були затверджені Сенатом лише указами від 6 вересня та 19 грудня 1913 р. із внесенням до 6-ї частини родовідної книги Київської губернії (РДІА. - Ф.1343. - Оп.35. - Спр.6505.).

З нащадків Якіма Івановича хотілось би відзначити його онуку - Юлію Олександрівну, котра 1861 р. стала дружиною відомого українського громадського діяча та вченого, засновника і першого редактора "Киевской Старини" Ф.Г.Лебединцева, та онука - власника друкарні і найбільшого київського канцелярського магазину Петра Олександровича, який був одружений другим шлюбом зі Софією Людвігівною Беренштам, сестрою відомого археолога, громадського діяча, педагога та члена Старої Громади Вільгельма Людвіговича Беренштама.

Зі синів Петра Олександровича зупинимось на Володимирі - музикантові, власникові фортепіанних курсів, та Костянтині (27 серпня 1870 - ?) - фундаторові Товариства швидкої допомоги у Києві, почесному мировому судді Київського з'їзду мирових суддів, голові Радомиської повітової земської управи, голові Київського вільного пожежного товариства.

До нащадків Якіма Івановича належать також: Дмитро Миколайович - гласний Київської міської думи, депутат Ради Київського промислового товариства кредиту, член багатьох міських комісій, член ЦК Української кадетської партії, голова Київських масонських лож, адвокат, один із захисників Бейліса, а потім, в еміграції, директор Департаменту перекладачів при ООН; Ганна Вікторівна - дружина видатного лікаря, засновника Інституту легеневих захворювань проф. Ф.Г.Яновського та Клавдія Вікторівна - мати відомого українського театрознавця П.І.Руліна.

Герб, що був розроблений В.К.Лукомським згідно з рішенням Сенату від 8 травня 1914 р., має такий вигляд: "У золотому щиті вісім чорних перев'язів справа; у вільній синій частині срібний геральдичний Єрусалимський хрест; щит увінчаний дворянським коронованим шоломом; нашоломник: три страусові пір'їни, середня з яких чорна, а крайні - золоті; намет: чорний із золотом; щитотримачі: два чорні орли зі золотими дзьобами і лапами; девіз: "Труд моя сила" чорними літерами на золотій стрічці" (РДІА. - Ф.1343. - Оп.35. - Спр.6505).

Родовід Григоровичів-Барських (фрагмент)